

Økonomiplan 2025-2028

Årsbudsjett 2025

Handlingsplan 2025-2028

Budsjettkommentarer 2025

Gjemnes kommune

Innhold

1	Forord	3
2	Rammer og forutsetninger	4
2.2	Prosess og framdrift	4
2.3	Kommunaldirektørens forslag til driftsrammer 2025	4
2.4	Kommunal økonomisk bærekraft (KØB)	6
2.5	Generelle inntekter Gjemnes kommune	7
2.6	Driftsutgifter	8
2.7	Finansutgifter	8
2.8	Utvikling i økonomiplanperioden 2025-2028	9
2.9	Budsjett for ansvarsområdene 1000:5100 i øk. Planperiode 2025-28	10
2.10	Investeringer	12
2.11	Mål for økonomiforvaltningen-balansekrav- Forslag til reduksjon i driftsnivå.	13
2.12	Gebyrer og satser	14
2.13	Personal	14
2.14	Oppsummering	16
2.15	Kommunedirektørens innstilling til vedtak	17
2.16	Obligatoriske oppstillinger	19
3	Handlingsplan	24
3.1	Sentraladministrasjonen	24
3.2	Oppvekst	26
3.3	Helse og omsorg	28
3.4	Utvikling og drift	31
4	Budsjettkommentarer	35
4.1	Ansvar 1000:1400 Folkevalgte og Sentraladministrasjonen	35
4.2	Ansvar 2000:2900 Oppvekst	37
4.3	Ansvar 3000:3500 Helse og omsorg	41
4.4	Ansvar 4000:6000 Utvikling og drift & selvkost	44

1 Forord

Budsjettet bygger på forrige økonomiplan, framskriving av nåværende drift med oppdaterte rammebetingelser fra statsbudsjettet for 2025, endringer i brukerbehov og relevante politiske vedtak fra 2024, som alle påvirker det konsekvensjusterte budsjettet for 2025 og videre i økonomiplanperioden. Videre inkluderer forslaget konsekvensene av prioriterte investeringer og driftstiltak for perioden.

For budsjettet i 2025 er det prioritert å innarbeide kostnader til nytt sykehjem, utbedringer for å lukke avvik ved flere kommunale bygg, samt noen mindre investeringer. Pristilbud på sykehjems prosjektet kan påvirke gjennomføring av aktuelle investeringsoppgaver i planperioden.

På driftssiden er det lagt vekt på å sikre at alle enheter får en realistisk budsjetttramme.

Vi befinner oss i en svært uforutsigbar tid. Krigen i Europa pågår fortsatt, og det forventes en vedvarende prisvekst utover i 2025, noe som reduserer handlingsrommet og begrenser hva som kan oppnås med tilsvarende budsjettmidler.

Kostnader knyttet til nytt sykehjem, økte utgifter til interkommunalt samarbeid, lønns- og prisstigning og demografiske endringer har skapt et behov for å planlegge og iverksette kostnadsreduserende tiltak i økonomiplanperioden. Det er i økonomiplan for år 2025 og videre i planperioden derfor lagt til grunn følgende kostnadsreduksjoner:

2025	2026	2027	Sum
8,9 millioner	18,1 millioner	21,2 millioner	19,6 millioner

I tillegg til disse kostnadsreduksjonene er det lagt til grunn at kommunen selger en del av den kommunale bygningsmassen. Dette er svært viktig for å få inn egenkapital og for å redusere kostnadene til drift og vedlikehold.

Budsjettet for år 2025 og økonomiplanen for årene 2025 -2028 er samlet sett satt opp i balanse uten bruk av midler fra disposisjonsfond. Dette betinger da at de foreslått kostnadsreduksjonene og salg av kommunal bygningsmasse gjennomføres som foreslått.

Batnfjordsøra 04.11.2024

Inge Falstad
Kommunedirektør

Nima Håkon Ebrahimsen
Økonomisjef

2 Rammer og forutsetninger

2.2 Prosess og framdrift

September 2024 sendte økonomisjefen ut netto rammer til budsjettansvarlige. Kommunedirektøren la opp til følgende prioriteringer i budsjettprosessen mot neste års budsjett:

- Prioritere hvor det skal reduseres
- Prioritere nye oppgaver/ tjenester
- Prioritere vedlikeholdsoppgaver
- Prioritering investeringstiltak

Rammene skulle settes med utgangspunkt i revidert driftsrammer for 2024.

SUM netto driftsrammer for ansvarsområdene 1000:4300 for 2025 var satt til 250,25 mill. kr.,

Årets lønnsoppgjør (2024) ble tatt inn i driftsrammen for de enkelte ansvarsrammene etter at dette var klart i oktober. I de foreløpige driftsrammene for budsjett 2025 er det lagt inn en estimert lønnsvekst på 5,1 % av revidert budsjett 2024 netto ansvarsramme 1000:4300 på egen post i budsjettet under ansvar 8000, tilsvarende 6 mill. kr. for neste års lønnsoppgjør.

Investeringsbudsjett

Kommunedirektørens foreløpige forslag til investeringsbudsjett for perioden 2025 – 2028 ble også sendt ut for kommentar og forslag til endringer og innspill. Prosjekt som går over flere år, budsjetteres på nytt med det beløp som kan forventes blir brukt dette året.

Investeringsbudsjettet tok utgangspunkt i nåværende økonomiplan, korrigert for endringer som har kommet fram gjennom 2024. Nye innspill og nye investeringsoppgaver er vesentlig art, ble tatt inn.

Merverdiavgift er en del av finansieringen. Det skal m.ao. budsjetteres med nettobeløp i investeringsbudsjettet med unntak av prosjekter som er unntatt kompensasjonsloven, som for eksempel kommunale boliger for leie.

2.3 Kommunaldirektørens forslag til driftsrammer 2025

Etter at statsbudsjettet ble lagt fram, fikk de enkelte enhetene tildelt nye korrigerte rammer. Det er en samlet økning i f.t. revidert budsjett 24 med netto 7,3 mill. kr.

De enkelte virksomheter har drøftet budsjettet med tillitsvalgte underveis i prosessen. I tillegg er budsjettet og drøftet med hovedtillitsvalgte.

Kommunedirektørens endrede forutsetning til budsjett og endelige driftsrammer kan sammenfattes slik:

Revidert budsjett 2024	243 mill. kr.
Konsekvensjusteringer	7,3 mill. kr.
Nettorammer 2025	250,2 mill. kr.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at budsjettet skal legges fram med et netto driftsresultat på 1,75 %. Det budsjetteres med et netto driftsresultat på 1,75 % i økonomiplanperioden.

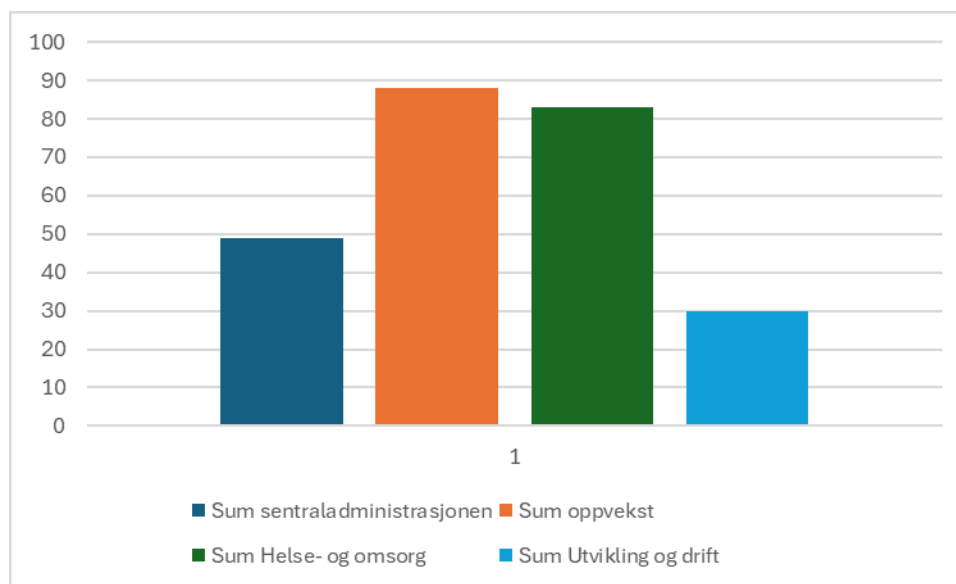
I budsjettet for 2025 legges det inn estimert lønns- og prisvekst på egen post i budsjettet, tilsvarende 6,5 mill. kr.

Tabellen nedenfor viser tildelte netto driftsrammer til ansvarsområdene 1000:6000 med utgangspunkt i reviderte driftsrammer for 2024 (i hele kroner):

		2024	2024	2025	2025	2025	2025
	Nettorammer ansvarsområdene:	Prognose	Lønnsoppgjør per 5-12	Justering av rammer	Tiltak (reduksjon)	Tiltak (økning)	Budsj.
1000	Folkevalgte	3 860 000	14 500		0	0	3 874 500
1100	Sentraladministrasjonen	14 265 000	430 000		-180 000	0	14 515 000
1200	Bosetting og integrering	20 809 000	89 000	-700 000	-5 100 000	0	15 098 000
1300	Tros- og livssynssamfunn	3 140 000		-100 000	0	360 000	3 650 000
1400	NAV	8 877 000	58 000		0	3 000 000	11 935 000
	Sum sentraladministrasjonen	50 951 000	591 500	-800 000	-5 280 000	3 360 000	49 072 500
2000	Administrasjon oppvekst	27 011 000	54 500		-1 500 000	0	25 565 500
2100	Angvik skule	8 014 000	145 500		-700 000	850 000	9 009 500
2200	Batnfjord skule	31 333 000	843 000	867 820	-150 000	600 000	33 493 820
2500	Angvik barnehage	5 240 000	163 000	950 947	0	321 000	6 674 947
2600	Solsida barnehage	9 083 000	300 800		-1 500 000	786 000	8 669 800
2900	Astaddalen friluftsgate og museumsbhus	5 869 000	186 000	-452 997	-600 000	358 000	5 360 003
	Sum oppvekst	86 550 000	1 692 800	1 365 770	-4 450 000	2 915 000	88 773 570
3100	Gjemnes sykehjem	18 858 000	791 000	12 000 000	-9 625 500	780 000	21 623 500
3200	Helse og forebygging	12 868 000	664 800		-50 000	1 369 500	14 852 300
3300	Bo, habilitering og mestring	22 124 000	539 000		-595 000	430 000	22 498 000
3400	Hjemmetjenesten	21 937 000	1 161 600	-3 000 000	-380 000	1 885 000	21 783 600
3500	Administrasjon Helse og omsorg	1 595 000	37 400		-25 000	0	1 757 400
	Sum Helse- og omsorg	77 382 000	3 193 800	9 000 000	-10 675 500	4 464 500	82 514 800
4000	Utvikling og drift	18 599 000	266 500		-625 000	667 350	19 007 850
4100	Kultur	4 370 000	21 800		0	650 000	5 191 800
4200	Boligkontor	30 000	14 800	684 000	0	0	728 800
4300	Renhold	5 714 000	171 400		0	0	5 885 400
6000	VAR	-570 000			0	0	-570 000
	Sum Utvikling og drift	28 143 000	474 500	684 000	-625 000	1 317 350	30 243 850
	Sum ansvar 1000-6000	243 026 000	5 952 600	10 249 770	-21 030 500	12 056 850	250 604 720
	Kontroll summering	243 026 000	5 952 600	10 249 770	-21 030 500	12 056 850	250 604 720
	Inntekter drift	-243 929 000					-250 254 720
	Resultat -mindre/+merforbruk	-903 000		10 249 770	-21 030 500	12 056 850	0

Tabell 1 Driftsrammer til ansvarsområdene 1000:6000

Skjematisk fordeles driftsramme seg slik per sektor 1000:4300 (i millioner kroner)

Figur 1 Skjematisk fordeling av driftsrammer per sektor

2.4 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB)

Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) gjenspeiler hvordan kommunen rigger økonomien uten å påføre kommende generasjoner økte belastninger (langtidsdekning).

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter: Er den viktigste indikatoren for økonomisk balanse og bærekraft i kommunesektoren.

Disposisjonsfondet i % av brutto driftsinntekter: Er et uttrykk for oppsparte midler fra tidligere års drift i form av avsetninger og mindre forbruk.

Gjeldsgrad/netto lånegjeld (Langsiktige lån) i % av brutto driftsinntekter: Består av kommunens langsiktige lånegjeld fratrukket lån til videre utlån(startlån) og ubrukte lånemidler. Måltallet er ikke et vedtatt måltall i Gjemnes kommune.

Tabellen nedenfor viser den kommunale økonomiske bærekraften for prognosen for 2024 og økonomiplanperioden 2025–2028, basert på anbefalingene fra Kommunaldepartementet:

	2024 prognose	2025 Budsjett	2026 Budsjett	2027 Budsjett	2028 Budsjett
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,8 %	1,75 %	2 %	2 %	2 %
Disposisjonsfondet i % av brutto driftsinntekter	14 %	14 %	14 %	14 %	14 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	95 %	80 %	80 %	80 %	80 %

Tabell 2 Måltall 2022 – 2027

2.5 Generelle inntekter Gjemnes kommune

Kommunedirektørens budsjettforslag inneholder et skatteanslag og inntektsutjevning i tråd med framlagt statsbudsjett. Det budsjetteres med 347,5 mill. kr. i sum driftsinntekter. Dette er en økning på 14,8 millioner kroner fra revidert budsjett 2024.

Rammetilskudd og formuesskatt

Det budsjetteres med 117,6 mill. kr i rammetilskudd i 2025. Dette er en økning på 7,6 mill. kr fra 2024. Inntektsutjevninger i 2025 på 20,5 mill. kr. er som statsbudsjett 2025.

Inntekts- og formuesskatt budsjetteres på 88,5 mill. kr. Nettovekst fra tidligere budsjett år er på 10,3 mill. kr.

Eiendomsskatt

Regjeringen har foreslått endringer i eiendomsskatteloven i 2020. Maksimalsatsen for bolig og fritidsbolig reduseres fra 5 til 4 promille og i tillegg obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten økt fra 20 til 30 pst. Enderingene gir tap på inntekter på 1,23 mill. kr. årlig, maksimalsatsen for bolig og fritidsbolig er på 4 promille og 7 promille for næringseiendommer.

Det budsjetteres med bruk av Skatteetatens boligverdier som takseringsgrunnlag i 2025 og kontorjustering med 10% for øvrige eiendomsskattetakster. Skattepromillesatsene er like budsjettår 2024.

Tabellen nedenfor presenterer driftsinntekter for budsjettår 2025 (i tusen kroner):

Driftsinntekter	2025	2024	2024	2023
	Budsjett	Budsj rev.	Budsjett oppr.	Regnskap
Rammetilskudd	-138 065	-132 400	-123 000	-121 873
Skatt på inntekt og formue	-88 542	-78 200	-77 000	-74 790
Eiendomsskatt	-10 200	-9 900	-9 400	-10 295
Andre skatteinntekter	0	-80	-80	-82
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-44 700	-48 510	-28 560	-38 747
overføringer og tilskudd fra andre	-28 386	-22 511	-21 361	-45 633
Brukerbetalinger	-5 762	-7 328	-7 305	-8 213
Salgs og leieinntekter	-31 815	-33 677	-32 607	-36 006
Sum driftsinntekter	-347 470	-332 606	-299 313	-335 639

Tabell 3 Generelle driftsinntekter 2025 - 2028

Integreringstilskudd

Bosetting av flyktninger gir handlingsrom for en periode, men det må jobbes godt med integrering og å kvalifisere flyktninger på en god måte, slik at flest mulig får seg arbeid så raskt som mulig, for å unngå at utgiftene blir mye større enn inntektene på lang sikt. Det budsjetteres med 27 mill. kr. i integreringstilskudd i budsjettår som tilsvarer bosetting 30 nye flyktninger og tilskudd for personer som er bosatt i 2022-24.

2.6 Driftsutgifter

Netto bevilgninger drift, foreslått av kommunedirektøren i budsjettet på 249,3 mill. kr er 6,8 mill. kr større enn for budsjettet i 2024.

Tilskudd til det kirkelige fellesrådet i Gjemnes kommune i 2025 budsjetteres på 3,4 mill. kr. som er 260 tusen, kr. større enn tilskuddet i 2024. Dette er for å dekke behov for økt ressurs kirketjener.

I tillegg til tilskuddet kommunen gjør tjenester for fellesrådet med verdi på 355 tusen. Kr. årlig som er i henhold til tjenesteytingsavtalen og innebærer administrasjon, kirker, kirke virksomhet og gravplasser.

2.7 Finansutgifter

Totale renter og avdrag i 2025 budsjetteres på 32 mill. kr som er 10,2 mill. kr. høyere enn for år 2024. Totale renter og avdrag i økonomiplanperiode 2025 til 2028 utgjør 155,5 mill. kr.,

Tabellen nedenfor viser renter og avdrag samt plan for låneopptak i økonomiplanperiode 2025 til 2028 (i tusen kroner).

Finans	2025	2026	2027	2028	2025-28
	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Budsj.	
Renter	14 000	19 000	21 000	21 500	75 500
Avdrag	18 000	19 000	21 000	22 000	80 000
Sum finans	-2 500	-2 000	-2 000	-2 000	-8 500
Brutto investeringer uten aksjer eks. moms	130 700	134 600	78 500	54 900	398 700
Salg av faste eiendommer	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-20 000
Bruk av ubrukte lånemidler	-10 000	-10 000	-5 000	-5 000	-30 000
Tilskudd Husbanken nytt sykehjem	-40 000	0	-50 000	-20 000	-110 000
Tilskudd Husbanken boligbygging	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-20 000
Låneopptak til egne investeringer	70 800	114 600	13 500	19 900	218 800
Lån til videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-80 000

Tabell 4 Låneopptak og finanskostnader 2025 - 2028

Netto driftsresultat

Kommunen har et fastsatt mål om netto driftsresultat på 2 % og det viser seg at netto drift i budsjettår 2025 vil være på 1%. Det forventes med positivt resultat i hele økonomiplanperioden.

2.8 Utvikling i økonomiplanperioden 2025-2028

Inntekter

Kommunedirektøren konstaterer at ut ifra statsbudsjettet for 2025, vil økonomiplanen for 2025-2028 ikke ha reell vekst når det gjelder statlige overføringer til kommunen, når det tas hensyn til prisvekst og lønnsvekst.

Demografiutvikling (befolkningsutvikling) og kriteriedata for kommunen påvirker overføringene fra staten. Kommunen har hatt befolkningsvekst de siste årene, noe som har gitt positivt bidrag til innbyggertilskuddet. En befolkningsnedgang vil påvirke innbyggertilskuddet i inntektssystemet direkte gjennom redusert tilskudd.

De siste årene er det inntektsutjevning som har bidratt til at kommunen har hatt vekst i sum frie inntekter. Skatteveksten i Gjemnes er lavere enn gjennomsnittet i Norge og gir relativt høy inntektsutjevning.

Ifølge statsbudsjettet, settes det 4,0 promille for eiendomsskatt for bolig og fritidseiendom. Siden kommunen har mulighet til å omtakstere eiendommene i 2025, vil eiendommene ved en ny taksering få et høyere eiendomsskattetakstgrunnlag, som isolert sett gir høyere eiendomsskatt til kommunen.

Vesentlig økning i integreringstilskudd ifm. bosetting av flyktninger gir handlingsrom i budsjettår 2025 og i økonomiplanperioden.

Utover gebyrfastsettelsen for VAR- området (Vann, Avløp og renovasjon) økes andre gebyr mv. i gjennomsnitt på 4,1 %. Gebyrene fastsettes i kommunestyret, og kan variere ut ifra sakens karakter. En gebyrvekst på minst KPI eller deflator bør være naturlig.

Utgifter

Finansutgiftene er framskrevet ut ifra foreslått investeringsbudsjett. Det viser seg at rentekostnader og låneavdrag økes kraftig i neste fire årene. Grunnen til dette er finansiering av nytt sykehjem, skole- og barnehagelokaler samt med etterslep vedlikehold av kommunale bygg og brannavvik.

Kommunens bygg og anlegg har et betydelig vedlikeholdsetterslep. En del bygg og anlegg er nå i så dårlig forfatning etter lang tids bruk at en del bygg og anlegg nå må rehabiliteres med til dels store beløp. Også, VAR- området (vann, avløp, renovasjon og feiing) står foran store investeringsprosjekt.

Det brukes ikke av disposisjonsfondet til å dekke endrede forutsetninger i 2025. status bruk (-) / avsetning (+) av disposisjonsfond i økonomiplanperioden vises i tabellen under (i tusen kroner):

Bruk/ avsetninger	2024 Prognose	2025 Budsj.	2026 Budsj.	2027 Budsj.	2028 Budsj.	2025-28
(-)Bruk av bundetfond	-1 226	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000
(+)Avsetning til bundne driftsfond	822	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
(-)Bruk av dis.fond	-1 500	0	0	0	-2 026,5	-2 026,5
(+)avsetning til dis.fond	8 185	3 252	3 451	2 623	1 550	10 877

Tabell 5 Bruk og avsetninger 2025 – 2028

Kommunedirektøren mener at det er viktig å ha en buffer som kan benyttes som egenkapital for investeringer eller for å dekke ekstraordinære kostnader.

2.9 Budsjett for ansvarsområdene 1000:5100 i øk. Planperiode 2025-28

Budsjettet for ansvarsområdene 1000:6000 videreføres i hele økonomiplanperioden korrigert ut ifra bevilgningsoversikten i økonomiplanperioden. Det avsettes 6,5 mill. kr. til lønnsoppgjør årlig i økonomiplanperioden.

Pensjon/ premieavvik i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) er budsjettert med netto 8 mill. kr. i budsjettår 2025 og til sammen på 32 mill. kr. i økonomiplanperioden.. Et positivt premieavvik for kommunen skal nedbetales over 7 år.

Netto driftsrammer for ansvarsområdene justert med kjente konsekvensjusteringer vises nedenfor (i hele kroner):

Driftsinntekter	2024 Prognose	2025 Budsj.	2026 Budsj.	2027 Budsj.	2028 Budsj.	2025-28
Pensjon	-8 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-32 000 000
Skatteinntekter	-78 200 000	-88 542 000	-91 199 000	-91 199 000	-91 199 000	-362 139 000
e-skatt	-9 900 000	-10 200 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-40 200 000
Rammetilskudd	-110 000 000	-117 600 000	-116 748 000	-116 754 000	-116 754 000	-467 856 000
Inntekstutjevning	-22 400 000	-20 465 000	-18 665 000	-18 665 000	-18 665 000	-76 460 000
Andre statlige tilskudd	-10 810 000	-11 200 000	-11 000 000	-11 000 000	-11 000 000	-44 200 000
(-)Bruk av bundetfond	-1 226 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-8 000 000
(+)Avsetning til bundne driftsfond	822 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000
(-)Bruk av dis.fond	-1 500 000	0	0	0	-2 026 500	-2 026 500
(+)avsetning til dis.fond	8 185 000	3 252 280	3 451 380	2 623 380	1 550 230	10 877 270
Integreringstilskudd	-37 000 000	-27 000 000	-19 000 000	-19 000 000	-19 000 000	-84 000 000
Renter	8 650 000	14 000 000	19 000 000	21 000 000	21 500 000	75 500 000
Avdrag	13 080 000	18 000 000	19 000 000	21 000 000	22 000 000	80 000 000
andre finansposter	-1 630 000	-2 500 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-8 500 000
Lønn- og prisvekst	6 000 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000	26 000 000
Komp- lønn- og prisvekst	0	-6 500 000	-6 500 000	-6 500 000	-6 500 000	-26 000 000
Netto driftsinntekter til fordeling	-243 929 000	-250 254 720	-235 160 620	-231 994 620	-233 594 270	-951 004 230
Prognosert folketall (SSB)	2732	2 732	2 732	2 732	2 732	
Skatt i % av landsgjennomsnittet	72,9 %	75,1 %	75,6 %	75,6 %	75,6 %	

		2024	2025	2026	2027	2028	2025-28
	Nettorammer ansvarsområdene:	Prognose	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Øk. Plan
1000	Folkevalgte	3 860 000	3 874 500	3 860 000	3 860 000	3 860 000	15 454 500
1100	Sentraladministrasjonen	14 265 000	14 515 000	12 085 000	12 165 000	13 265 000	52 030 000
1200	Bosetting og integrering	20 809 000	15 098 000	14 109 000	13 339 000	13 339 000	55 885 000
1300	Tros- og livssynssamfunn	3 140 000	3 650 000	3 400 000	3 400 000	3 400 000	13 600 000
1400	NAV	8 877 000	11 935 000	11 877 000	11 877 000	11 877 000	47 566 000
	Sum sentraladministrasjonen	50 951 000	49 072 500	45 331 000	44 641 000	45 741 000	184 535 500
2000	Administrasjon oppvekst	27 011 000	25 565 500	26 511 000	26 511 000	26 511 000	105 098 500
2100	Angvik skule	8 014 000	9 009 500	6 414 000	6 064 000	6 064 000	26 851 500
2200	Batnfjord skule	31 333 000	33 493 820	32 150 820	31 800 820	31 800 820	129 246 280
2500	Angvik barnehage	5 240 000	6 674 947	6 511 947	6 511 947	6 511 947	26 210 788
2600	Solsida barnehage	9 083 000	8 669 800	7 719 000	7 069 000	7 069 000	30 526 800
2900	Astaddalen friluftsliv- og museumsbgh	5 869 000	5 360 003	3 924 003	2 274 003	2 274 003	13 832 012
	Sum oppvekst	86 550 000	88 773 570	83 230 770	80 230 770	80 230 770	331 765 880
3100	Gjemnes sykehjem	18 858 000	21 623 500	20 635 000	20 530 000	20 530 000	84 498 500
3200	Helse og forebygging	12 868 000	14 852 300	12 950 500	12 950 500	12 950 500	53 703 800
3300	Bo, habilitering og mestring	22 124 000	22 498 000	21 959 000	21 854 000	21 854 000	88 165 000
3400	Hjemmetjenesten	21 937 000	21 783 600	20 442 000	20 337 000	20 337 000	82 719 600
3500	Administrasjon Helse og omsorg	1 595 000	1 757 400	1 570 000	1 570 000	1 570 000	6 317 400
	Sum Helse- og omsorg	77 382 000	82 514 800	77 556 500	77 241 500	77 241 500	315 404 300
4000	Utvikling og drift	18 599 000	19 007 850	18 221 350	18 407 350	18 904 000	74 440 550
4100	Kultur	4 370 000	5 191 800	4 963 000	4 966 000	4 969 000	19 939 800
4200	Boligkontor	30 000	728 800	714 000	714 000	714 000	2 870 800
4300	Renhold	5 714 000	5 885 400	5 714 000	6 364 000	6 364 000	24 327 400
6000	VAR	-570 000	-570 000	-570 000	-570 000	-570 000	-2 280 000
	Sum Utvikling og drift	28 143 000	30 243 850	29 042 350	29 881 350	30 381 000	119 298 550
	Sum ansvar 1000-6000	243 026 000	250 604 720	235 160 620	231 994 620	233 594 270	951 004 230
	Kontroll summering	243 026 000	250 604 720	235 160 620	231 994 620	233 594 270	951 004 230
	Inntekter drift	-243 929 000	-250 254 720	-235 160 620	-231 994 620	-233 594 270	-951 004 230
	Rsltat -mindre/merforbruk	-903 000	0	0	0	0	0

Tabell 6 driftsinntekter og netto driftsrammer i økonomiplanperioden

2.10 Investeringer

For 2025 er det foreslått en investeringsramme (netto) på 131,46 mill. kroner og med et lånebehov på 80,76 mill. kr. kroner.

Tabellen nedenfor viser netto investeringer i varige driftsmidler, og finansiering av investeringsoppgaver i økonomiplanperioden (i hele kroner):

	2025	2026	2027	2028	2025-28
Prosjekt/ Investeringsoppgaver	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Øk. Plan
SUM investeringer eks. moms	131 460 000	135 350 000	79 150 000	55 650 000	401 610 000
Investeringer uten aksjer	130 760 000	134 650 000	78 450 000	54 950 000	398 810 000
Kontroll	131 460 000	135 350 000	79 150 000	55 650 000	401 610 000
Finansiering					
Salg av faste eiendeler	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-20 000 000
Bruk av ubrukte lånemidler	-10 000 000	-10 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-30 000 000
Tilskudd Husbanken nytt sykehjem	-40 000 000	0	-50 000 000	-20 000 000	-110 000 000
Tilskudd Husbanken boligbygging	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-20 000 000
Låneopptak	70 760 000	114 650 000	13 450 000	19 950 000	218 810 000

Tabell 7 Bevilgningsoversikt investering 2025 - 2028

Oversikt over investeringsoppgaver i budsjettår 2025 og i økonomiplanperioden følger i vedlegg.

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at investeringsprosjekter innen VAR- området påvirker selvkostberegningen.

De største kostnadene som utbyggingsprosjekt får kommunen gjennom realiseringen av det nye i økonomiplanperiode 2025-28.

Gjennomføring av dette prosjektet vil påvirke driftsbudsjettet og det kreves ytterligere reduksjonstiltak i planperioden.

Kommunedirektøren konstaterer at kommunen har et betydelig vedlikeholdsetterslep som gjelder sine bygg og anlegg. Det er tatt med en rekke prosjekter som retter seg mot bygg og anlegg, og det kreves vesentlige oppgraderinger i årene framover.

Startlån fra Husbanken på 20 millioner kroner

Startlån er et stimulerings tiltak med henvisning til handlingsplanen for vekst for bl.a. bosetting og tilrettelegging og etablering av boligfelt.

Per oktober i 2024, er det tildelt 17 mill. kr.

En foreslår derfor at opptak av Startlån i Husbanken til videreformidling settes til 20 millioner kr. hvert år i planperioden.

Egenkapitalinnskudd KLP

Når KLP ber om mere egenkapital etter de regler som er satt, må kommunene som bruker KLP, overføre et egenkapitalinnskudd. Egenkapitalinnskuddet føres i investeringsregnskapet.

2.11 Mål for økonomiforvaltningen-balansekrav- Forslag til reduksjon i driftsnivå.

Økonomiplanen betinger etter kommuneloven et balansekrav. For å innfri balansekravet må kommunen sette i verk ytterligere reduksjonstiltak. Konsekvensjusteringer, økning i renter og avdrag, økning i driftsinntekter samt med reduksjonstiltak for å oppnå balanse vises i tabellen nedenfor (i hele kroner):

Sektor/ansvar	Netto tiltak	2025	2026	2027	2028	Sum
1000	Folkevalgte	0	0	0	0	0
1100	Sentraladministrasjonen	-180 000	-2 180 000	-2 100 000	-1 000 000	-5 460 000
1200	Bosetting og integrering	-5 100 000	-6 000 000	-6 770 000	-6 770 000	-24 640 000
1300	Tros- og livssynssamfunn	360 000	360 000	360 000	360 000	1 440 000
1400	NAV	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	12 000 000
1000-1400	Sentraladmin	-1 920 000	-4 820 000	-5 510 000	-4 410 000	-16 660 000
2000	Administrasjon oppvekst	-1 500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-3 000 000
2100	Angvik skule	150 000	-1 600 000	-1 950 000	-1 950 000	-5 350 000
2200	Batnfjord skule	450 000	-50 000	-400 000	-400 000	-400 000
2500	Angvik barnehage	321 000	321 000	321 000	321 000	1 284 000
2600	Solsida barnehage	-714 000	-1 364 000	-2 014 000	-2 014 000	-6 106 000
2900	Astaddalen friluftsbhag og museumsbhag	-242 000	-1 492 000	-3 142 000	-3 142 000	-8 018 000
2000-2900	Oppvekst	-1 535 000	-4 685 000	-7 685 000	-7 685 000	-21 590 000
3100	Gjemnes sykehjem	-8 845 500	-10 223 000	-10 328 000	-10 328 000	-39 724 500
3200	Helse og forebygging	1 319 500	82 500	82 500	82 500	1 567 000
3300	Bo, habilitering og mestring	-165 000	-165 000	-270 000	-270 000	-870 000
3400	Hjemmetjenesten	1 505 000	1 505 000	1 400 000	1 400 000	5 810 000
3500	Administrasjon Helse og omsorg	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-100 000
3100-3500	Helse og omsorg	-6 211 000	-8 825 500	-9 140 500	-9 140 500	-33 317 500
4000	Utvikling og drift	42 350	-377 650	-191 650	305 000	-221 950
4100	Kultur	650 000	593 000	596 000	599 000	2 438 000
4200	Boligkontor	0	0	0	0	0
4300	Renhold	0	0	650 000	650 000	1 300 000
6000	VAR	0	0	0	0	0
4000-6000	Utvikling og drift	692 350	215 350	1 054 350	1 554 000	3 516 050
	Sum prioriterte tiltak alle ansvar	-8 973 650	-18 115 150	-21 281 150	-19 681 500	-68 051 450

Tabell 8 Balansekrav og reduksjonstiltak 2025 - 2028

Reduksjonstiltak som gjelder barnehagestruktur, planlegging og interkommunale samarbeid utredes nærmere i 2025.

Detaljert tiltaksversikt fordelt på ansvarsområdene i økonomiplanperioden følger i vedlegg.

2.12 Gebyrer og satser

Gebyrregulativ

På bakgrunn av selvkostforskriften, som trådte i kraft 01.01.2020, må kommunestyret nå aktivt vedta dersom en selvkosttjeneste skal subsidieres. Dette følger av § 8, første ledd som sier at «Kommunestyret og fylkestinget kan bestemme at gebyrgrunnlaget i stedet skal utgjøre en andel av samlet selvkost, så langt dette ikke strider med annen lov eller forskrift.» Innenfor de selvkostområdene hvor kommunen tidligere ikke har vedtatt full kostnadsdekning (tradisjonelt saksbehandlingsområdene private planforslag, bygge- og delesak, oppmåling og eierseksjonering) stilles det nå krav til å vedta at gebyrgrunnlaget skal utgjøre en andel av samlet selvkost. Dersom dette ikke gjøres legges det implisitt opp til full kostnadsdekning innenfor hvert enkelt gebyrområde. Tidligere var det krav om at kommunestyret aktivt vedtok at en tjeneste ikke skulle subsidieres (full kostnadsdekning) og slik få anledning til å fremføre underskudd. I tråd med § 8, fjerde ledd i selvkostforskriften faller nå muligheten til å fremføre underskudd for gebyrbelagte tjenester etter plan- og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven bort. Bakgrunnen for dette er at disse gebyrene vil være knyttet mot enkeltsaker og at brukerne i mindre grad vil være de samme fra år til år. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2018 i sin helhet være disponert innen 2023.

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Alle gebyrer i Gjemnes kommune 2025 gitt inkl MVA.

Øvrige satser oppjusteres med indekspris på 4,1 % i budsjettår 2025. Oversikt over forslag til endringer i gebyrer og satser følger i vedlegg.

2.13 Personal

Stillinger og årsverk

Antall årsverk som er grunnlag for budsjett 2025 er på 213, og er en økning på 2,27 årsverk fra fjorårets budsjett.

Økning antall årsverk sentraladministrasjonen gjelder ressurser bosetting og integrering. Det er i tillegg budsjettert med midlertidige ekstra ressurser i forbindelse med arbeid arkivering.

Økning antall årsverk på oppvekst gjelder stilling avdelingsleder vedtatt i 2024 og tiltak rettet mot flyktninger. Ser man bort fra disse tiltakene er det en nedgang på 6 årsverk på oppvekst fra 2024 til 2025.

Økning på utvikling og drift fra budsjett 2024 til 2025 gjelder daglig leder Frivilligsentralen.

Tabellen nedenfor viser oversikt over årsverk og fordelte stillinger budsjettet i 2023-2025.

Sektor	2025 Årsverk	2024 Årsverk	2023 Årsverk
Sentraladministrasjonen	18,1	15,75	16,15
Oppvekst	84,87	84,92	83,14
Helse og omsorg	89,54	92,17	91,22
Utvikling og drift	23,28	22,53	18,79
Totale årsverk	213,1	210,83	209,3

Tabell 9 antall stillinger og årsverk fordelt på sektor 2023-2025

Sykefravær

Gjemnes kommune har et overordnet HMS mål om at sykefraværet ikke skal være større enn 5,5%. Dette målet videreføres i 2025. Redusert sykefravær kan redusere årlige driftsutgifter.

I 2023 var sykefraværet i Gjemnes kommune 8,2%. Pr 1.10.2024 er sykefraværet på 8,1%.

Det må jobbes videre med godt sykefravær i kommunen, med involvering av kommunens enheter, personal, bedriftshelsetjeneste og NAV arbeidslivssenter. Assisterende kommunedirektør har jevnlig møter med bedriftshelsetjenesten.

Etikk

Gjemnes kommune har etiske retningslinjer og ledere er oppfordret til å ta opp etikk som tema på personalmøter.

Likestilling

Kommunen har ikke en egen plan for likestilling, men temaet ivaretas i kommunens rutiner for ansettelser. Jf kommunens tilsettingsreglement foretrekkes det kjønn som er underrepresentert, når søkere av begge kjønn står kvalifikasjonsmessig likt. I stillingsutlysninger oppfordrer kommunen alle som er kvalifisert for en jobb å søke, uansett alder, funksjonsevne, kjønn eller minoritetsbakgrunn.

2.14 Oppsummering

Økonomien for kommunen har gradvis bedret seg gjennom 2023-24. Gjennomførte kostnadsreduksjoner/inntektsøkninger samt økte inntekter som følge av økt bosetting av flyktninger har bidratt til dette.

Lånegjelden er redusert samtidig som avsetningen til disposisjonsfondet har økt. Dette er helt nødvendige justeringer for å kunne finansiere bygging av nytt sykehjem og foreta andre nødvendige investeringer.

Til tross for bedringen i den økonomiske situasjonen har en fortsatt store utfordringer fremover. Store investeringer i en tid med økt rente og økte priser vil kunne påvirke stabiliteten i økonomien.

Skal en sikre en sunn økonomisk utvikling i årene fremover er en derfor helt avhengig av å redusere kostnadene samtidig som en iverksetter tiltak for å bedre økonomistyring i alle enheter og på alle nivåer i organisasjonen

Batnfjordsøra, 4 november 2024

Inge Falstad
Kommunedirektør

Nima Håkon Ebrahimsen
Økonomisjef

2.15 Kommunedirektørens innstilling til vedtak

1.1 Kommunestyret godkjenner den framlagte handlingsplan og økonomiplan for 2025-2028 og årsbudsjettet for 2025, og de framlagte nettorammer av driftsbudsjettet for 2025 fordelt på de enkelte ansvarsområder 1000:6000 med til sammen 250 254 720 kroner.

1.2 Kommunestyret godkjenner de framlagte prioriterte tiltakene i vedlagte tiltaksoversikt.

2.1 Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2, 3 a, 13 utskrives det eiendomsskatt i Gjemnes kommune. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benyttes det Skatteetatens boligverdier/formuesgrunnlag som takstgrunnlag jfr Eiendomsskattelovens §8-C. Øvrige eiendomsskattetakster ihht Eiendomsskattelovens §8 A-4 kontorjusteres med 10 % med virkning for skatteåret 2025.

2.2 Med hjemmel i esktl. § 13 vedtar kommunestyret at skattøret settes på 4,0 promille av eiendomsskattetakstgrunnlaget for boliger og fritidsboliger for 2025.

2.3 Med hjemmel i esktl. §§ 11 og 13 vedtar kommunestyret at skattøret settes på 7,0 promille av eiendomsskattetakstgrunnlaget for næringseiendommer og ubebygd grunneiendom.

2.4 Jfr. Esktl. § 25 vedtar kommunestyret at eiendomsskatten samt øvrige kommunale avgifter skal betales i 4 terminer for skatteåret 2025. Det skal være anledning å betale i 1,2, 4 eller 12 terminer ved ønske.

3.1 Kommunestyret godkjenner en samlet investeringsramme for budsjettår 2025 på inntil 164,15 millioner kroner. Samt med netto investeringsramme for planperiode 2025-28 på inntil 501,35 millioner kroner.

3.2 Kommunestyret godkjenner at det blir tatt opp lån på kr. 70,76 millioner kroner til finansiering av investeringsoppgaver for 2025. Avdragstid på lån stipuleres i gjennomsnitt til 30 år.

3.3 Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne lånevilkårene.

4.1 Kommunestyret godkjenner at det blir tatt opp Startlån i Den Norske Stats Husbank på inntil Kr. 20 000 000 til videreformidling av lån i år 2025.

4.2 Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne lånevilkårene.

5.1 Kommunestyret godkjenner at det blir tatt opp likviditetslån på inntil 20 millioner kroner i 2025 som innfris i samme år.

5.2 Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne lånevilkårene.

6 Kommunestyret godkjenner driftstilskudd til Gjemnes Kyrkelege Fellesråd på 3 400 000 kroner i 2025.

7 Kommunestyret godkjenner at netto avsetning (+) eller bruk (-) av disposisjonsfond i budsjettår 2025 skal være på 3,2 millioner kroner.

8 Kommunestyret godkjenner at kommunens handlingsregler og måltall skal være:

8.1 Netto driftsresultat i 2025 og i økonomiplanperioden skal være på + 2 %.

8.2 Kommunestyret godkjenner at disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter i budsjettår 2025 og i økonomiplanperioden skal være på 14 %.

8.3 Kommunestyret godkjenner at gjeldsgrad i % av brutto driftsinntekter i budsjettår 2025 og i økonomiplanperioden skal være på 80 %.

9 Kommunestyret vedtar gebyrer og satser framlagt i vedlegg gebyrer og satser.

10 Kommunestyret godkjenner at kommunen bosetter 30 flyktninger i 2025.

2.16 Obligatoriske oppstillinger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner som gjelder fra og med budsjett- og regnskapsåret 2020.

Formålet med de obligatoriske oppstillingene beskrives slik:

Formål	Skjema
Prioriteringer Hvordan kommunale ressurser fordeles på de ulike tjenestene.	Budsjettet Bevilgningsoversikt drift § 5-4, 1 og 2 ledd Bevilgningsoversikt investering § 5-5 1 og 2 ledd
Bevilgningskontroll Måten administrasjonen har forvaltet de midler den har fått til disposisjon.	Driftsregnskapet Bevilgningsoversikt drift § 5-4 1 og 2 ledd Bevilgningsoversikt investering § 5-5 1 og 2 ledd
Finansieringer Om det er samsvar mellom oppgaver og den økonomiske rammen som står til disposisjon.	Økonomisk oversikt-drift § 5-6

Tabell 10 Formål med obligatoriske oppstillinger

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art _ drift

Delkapittel 6 fra forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning inneholder inntektene, utgiftene, avsetningene og bruken av avsetninger i økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskapet og stilles opp slik:

Økonomiske oversikter				
Økonomisk oversikt - drift (i 1000 kr)				
Driftsinntekter	2025	2026	2027	2028
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
1 Rammetilskudd	-138 065	-138 065	-138 065	-138 065
2 Skatt på inntekt og formue	-88 542	-88 542	-88 542	-88 542
3 Eiendomsskatt	-10 200	-10 200	-10 200	-10 200
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-44 700	-44 700	-44 700	-44 700
6 overføringer og tilskudd fra andre	-28 386	-28 386	-28 386	-28 386
7 Brukerbetalinger	-5 762	-5 762	-5 762	-5 762
8 Salgs og leieinntekter	-31 815	-31 815	-31 815	-31 815
9 Sum driftsinntekter	-347 470	-347 470	-347 470	-347 470
10 Lønnsutgifter	161 526	161 526	161 526	161 526
11 Sosiale utgifter	44 167	44 167	44 167	44 167
12 Kjøp av varer og tjenester	88 734	88 734	88 734	88 734
13 Overføringer og tilskudd til andre	20 894	20 894	20 894	20 894

14	Avskrivninger	12 500	12 500	12 500	12 500
15	Sum driftsutgifter	327 821	327 821	327 821	327 821
16	Brutto driftsresultat	-19 649	-19 649	-19 649	-19 649
17	Renteinntekter	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
18	Utbytter	0	0	0	0
19	Gevinst og tap på fiansielle omløpsmidler	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
20	Renteutgifter	14 000	14 000	14 000	14 000
21	Avdrag på lån	18 000	18 000	18 000	18 000
22	Netto finansutgifter	29 500	29 500	29 500	29 500
23	Motpost avskrivninger	-12 500	-12 500	-12 500	-12 500
24	Netto driftsresultat	-2 649	-2 649	-2 649	-2 649
25	Overføring til investering	0	0	0	0
26	Avsetninger bundne driftsfond	2 896	2 896	2 896	2 896
27	Bruk av bundne driftsfond	-3 499	-3 499	-3 499	-3 499
28	Avsetninger til disposisjonsfond	3 252	3 252	3 252	3 252
29	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31	Sum disponeringer	2 649	2 649	2 649	2 649
32	Fremført til inndekning i senere år merforbruk	0	0	0	0
	Netto driftsresultat i %	1 %	1 %	1 %	1 %

Tabell 11 § 5-6 økonomisk oversikt - drift 2025 – 2028

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Tabellen nedenfor viser § 5-4. bevilgningsoversikt - drift i økonomiplanperioden 2025-2028:

Økonomiske oversikter				
Bevilgning drift (i 1000)				
Driftsinntekter	2025	2026	2027	2028
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
1 Rammetilskudd	-138 065	-138 065	-138 065	-138 065
2 Inntekts- og formuesskatt	-88 542	-88 542	-88 542	-88 542
3 Eidendomsskatt	-10 200	-10 200	-10 200	-10 200
4 Andre generelle driftsinntekter	-44 700	-44 700	-44 700	-44 700
5 Sum generelle driftsinntekter	-281 507	-281 507	-281 507	-281 507
6 Sum bevilgninger drift , netto	249 358	249 358	249 358	249 358
7 Avskrivninger	12 500	12 500	12 500	12 500
8 Sum netto driftsutgifter	261 858	261 858	261 858	261 858
9 Brutto driftsresultat	-19 649	-19 649	-19 649	-19 649
10 Renteinntekter	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
11 utbytter	0	0	0	0
12 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
13 Renteutgifter	14 000	14 000	14 000	14 000
14 Avdrag på lån	18 000	18 000	18 000	18 000
15 Netto finansutgifter	29 500	29 500	29 500	29 500
16 Motpost avskrivninger	-12 500	-12 500	-12 500	-12 500
17 Netto driftsresultat	-2 649	-2 649	-2 649	-2 649
18 Overføring til investering	0	0	0	0
19 Avsetninger bundne driftsfond	2 896	2 896	2 896	2 896
20 Bruk av bundne driftsfond	-3 499	-3 499	-3 499	-3 499
21 Avsetninger til disposisjonsfond	3 252	3 252	3 252	3 252
22 Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
24 Sum disponeringer	2 649	2 649	2 649	2 649
25 Fremført til inndekning i senere år merforbruk	0	0	0	0
6 Sum bevilgninger drift , netto	-249 358	-249 358	-249 358	-249 358

Tabell 12 § 5-4 Bevilgningsoversikter - drift 2025 – 2028

§ 5-5. Bevilgningsoversikt – investering

Delkapittel 5 fra forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning inneholder en oppstilling som omfatter alle utgiftene og inntektene i investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet. Bevilgningsoversikt – investering etter § 5-5 for Gjemnes kommune i økonomiplanperioden presenteres slik:

Bevilgningsoversikt - investering §5-5 (i mill. kr.)	2 024	2025	2026	2027	2028	2025-28
	Rev. budsjett	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Øk. Plan
Investeringer						
1 Investeringer i varige driftsmidler	61,775	163,45	168,3	98	68,8	498,55
2 Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	2,8
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	62,475	164,15	169	98,7	69,5	501,35
7 Kompensasjon for merverdiavgift	-12,355	-32,69	-33,65	-19,55	-13,85	-99,74
8 Tilskudd fra andre	0	-45	-5	-55	-25	-130
9 Salg av varige driftsmidler	-1	-5	-5	-5	-5	-20
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	-49,12	-80,76	-124,65	-18,45	-24,95	-248,81
14 Sum investeringsinntekter	-62,475	-163,45	-168,3	-98	-68,8	-498,55
15 Videreutlån	30	20	20	20	20	80
16 Bruk av lån til videreutlån	-30	-20	-20	-20	-20	-80
17 Avdrag på lån til videreutlån	0					0
18 Mottatte avdrag på videreutlån	0					0
19 Netto utgifter videreutlån	0					0
20 Overføring fra drift	0					0
21 Avsetninger til bundne fond	0					0
22 Avsetninger til eller bruk av bundne fond	0					0
23 Bruk av bundne fond	0					0
24 Avsetninger til av ubundne fond	0					0
25 Bruk av ubundne fond	0					0
26 Dekning av tidligere års udekket	0					0
	0					0
27 Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	0					0
28 Fremført til inndekning i senere år	0					0

Tabell 13 § 5-5 Bevilgningsoversikt - investering 2025 - 2028

3 Handlingsplan

3.1 Sentraladministrasjonen

Økonomi

Gjemnes kommune skal ha god økonomistyring med årsbudsjett i balanse.

Økonomien framover er utfordrende på ulike måter. Kommunens inntektspotensial er begrenset, der rammetilskudd, personskatt og eiendomsskatt ikke har økt i samsvar med utgifter. Det er nødvendig å fokusere på befolkningsvekst og næringsutvikling som resultatet er å finne nye inntektskilder og økning av driftsinntekter. Bosetting av flyktninger gir handlingsrom for en periode, men det må jobbes godt med integrering og å kvalifisere flyktninger på en god måte, slik at flest mulig får seg arbeid så raskt som mulig, for å unngå at utgiftene blir mye større enn inntektene på lang sikt.

Økning i omfang av tjenester, nye lovpålagte oppgaver og økende vedlikehold, renter og avdrag i samsvar med nye investeringer etter Robek har lagt beslag på en større andel av kommunens ressurser. Samtidig er behovet for nye og flere tjenester økende i framtida. Mindre fødsler og flere eldre framover påvirker tjenestebehovet og dermed kommuneøkonomien.

Økende ubalanse mellom inntekter og utgifter framover tvinger kommunen til å redusere driftsnivå, både gjennom effektivisering, billigere drift av tjenestetilbud og lavest mulig investeringsnivå. Tiltak som påvirker attraktivitet i kommunen og bidrar til befolkningsvekst blir prioritert i økonomiplanperioden.

Personal

Gjemnes kommune sin personalpolitikk bygger på forskjellige avtaler og reglement;

IA avtale

En lønnspolitikk som belønner initiativ, ansvar og vilje til å skape en bedre arbeidsplass

Kommunens etiske regler

HMS arbeidet der arbeidsmiljøutvalg, verneombud, bedriftshelsetjeneste, og våre internkontrollsystem inngår.

Vi ser at endringene i krav til produktivitet og effektivitet i tjenesten som kommunen leverer krever mer fokus på kompetanse. Kompetanseplan skal lages i 2024.

Det foreligger også vedtak om å utarbeide en plan for å rekruttere og beholde ansatte i Gjemnes kommune. Dette synliggjør kommunens ønske om å være en attraktiv arbeidsgiver.

Deltid

Det ble i 2024 nedsatt en gruppe som skal jobbe med en plan for heltidskultur. Arbeidet videre med dette i planperiode 2025-28 avhenger av hva arbeidet i denne gruppen fører frem til. Det er i arbeidsmiljøutvalget nedsatt en gruppe som skal jobbe med en plan for heltidskultur.

En heltidskultur innebærer at kommunen prioriterer heltidsstillinger. Kommunen skal fortsette arbeidet med å redusere ufrivillig deltid gjennom å kartlegge omfang og årsaker til deltidsarbeid. Innen utgangen av 2026 skal kommunen ha redusert antall ansatte med stillingsprosent under 80% med 5%.

Sykefravær

Kommunen har som mål at sykefraværet ikke skal være mer enn 5,5%. I 2023 var sykefraværet 7,8%. Pr 1. oktober 2024 er registrert sykefravær 8,3%.

Administrasjonen har jevnlig møter med bedriftshelsetjenesten med sykefravær som tema. Enhetsledere inviteres etter behov inn til disse møtene, der tiltak for å redusere sykefravær vurderes.

Produktivitet og effektivitet

Produktivitet og effektivitet har de senere år vært moteord innen offentlig forvaltning og kan oppnås gjennom bl.a. digitalisering.

Arbeid med heldigital personalbehandling, digital bestilling av saksbehandler, og en økt tilgang på digitale søknadsprosesser for den enkelte innbygger startet i forrige øk. Planperiode. Digitalisering av arbeidsprosesser er et kontinuerlig arbeid.

Det er ingen forventning hos kommunen at 100% av innbyggerne vil bruke digitale tjenester innen en kort tidshorisont, vi setter oss derfor er mål om at 80% av alle mottatte søknader er digitale innen 2025.

Universell utforming

Universell utforming skal ivaretas ved renovering, nybygging og i skriftlige framstillinger slik at alle, uansett funksjonsevne, kan være involvert i de kommunale tjenester hvis de selv ønsker det. Møre og Romsdal fylke er et bærekraftsfylke og Gjemnes kommune en bærekraftkommune. Dette innebærer at kommunen har sluttet seg til FNs bærekraftsmål. Bærekraftmålene ligger implisitt og som et bakteppe under de forskjellige temaene i planen. 17 bærekraftsmål med sine 169 delmål som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel reflekterer tre dimensjoner i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

3.2 Oppvekst

VI LAR FLAMMEN BRENNE! Ungdommen som forlater opplæringsløpet Gjemnes kan si:

Jeg har et godt selvbilde som gjør meg trygg i samhandling med andre. Etikk og kunnskapstilegning er viktig for meg i all kommunikasjon. Min kompetanse gir meg evne til kreativitet, refleksjon og problemløsning.

Dette innebærer at barnehagen og grunnskolen skal gi et godt tilpassa og inkluderende barnehage- og skoletilbud til alle. Det skal legges vekt på barnets stemme og gode relasjoner mellom barn og ansatte. Elevene skal etter avslutta grunnskole være godt rustet til å gjennomføre videregående opplæring uten frafall.,

Målene vi jobber etter i oppvekst er mål som ikke alltid kan måles i et resultat, det er et sammensatt arbeid innenfor mange områder som må til for at flammen skal brennes hele livet hos den enkelte. Det som skrives i denne handlingsplanen vil derfor være en liten del av dette bildet, den viktigste delen.

Mål økonomi

Oppvekstsektoren i Gjemnes skal ha realistiske budsjett for å løse sine oppgaver. Det skal legges vekt på vedtatte normer for pedagogisk bemanning. Barn og elever som trenger spesialpedagogisk hjelp skal få dette.

Gjemnes kommune opplever en nedgang i årlige fødselstall i forhold til situasjonen for noen år siden. Barnehagetilbud og grunnskoletilbud må tilpasses det barnetallet vi har. Slik det ser ut nå må det reduseres på bemanning i barnehagene i Batnfjord. Samtidig er det en nedgang i elevtall på Angvik skule, og det kan reduseres på bemanning der. Situasjonen kan forandre seg fort, det skal ikke så store svingninger til i barnetall før vi enten må redusere mer enn foreslått, eller øke opp bemanning i forhold til det vi har redusert. Nedgangen i barnetall merkes først i barnehagene, skolene får denne endringen noe senere.

Gjemnes kommune ønsker å satse på boligbygging og å skaffe seg nye innbyggere. Det blir viktig at tjenester som barnehager og skoler står klare til å ta imot nye barn, slik at det blir lett for folk å bosette seg her. Vi må unngå å kappe det ene beinet for å berge det andre. Det vil derfor ikke bli foreslått endringer i dagens barnehagestruktur fra administrasjonen sin side. Endringer i tjenestetilbudet vil bli gjennomført ved å redusere årsverk i barnehagene etter barnetall.

Mål personal

Barnehager og skoler skal ha kvalifisert personell i alle stillinger. Slik situasjonen er nå er det vanskelig å rekruttere nye pedagoger både i barnehager og skoler, det er nødvendig med tiltak for å rekruttere nye og å ikke minst beholde de vi har.

Vi har ikke klart å beholde de lærerne vi har, noe som fører til store turnover. Dette har vært utfordrende både i barnehager og skoler. Situasjonen har vært noe bedre høsten 2024, da er det ansatt lærere og barnehagelærere i de fleste stillingene våre. Det er noen dispensasjoner fra utdanningskravet i barnehagene. Vi håper selvsagt at vi skal klare å beholde de vi har rekruttert, det er vansker med å få tak i kvalifisert personell i barnehager og skoler nå. Store utskiftninger av ansatte er ikke heldig verken for arbeidsmiljøet eller for læringsmiljøet. Batnfjord skule hadde mange vakante stillinger i fjor høst, men har nå fått tilsatt kvalifisert personell i alle stillingshjemplene.

For årene som kommer må vi jobbe for å beholde kvalifisert personell i barnehagene og skolene våre.

Mål fag

Barnehager og skoler skal drive en forskningsorientert praksis, det vil si at ny forskning om barnehager og skoler skal implementeres i det pedagogiske arbeidet. De ansatte skal holde seg faglig oppdatert i forhold til sin tjeneste. Vi skal fortsette å være aktive deltakere i Oppvekstnettverk Nordmøre og drive aktivt med utviklingsarbeid. Nye lovkrav skal implementeres fortløpende.

Våre barnehager og skoler skal følge kostholdsråd gitt av folkehelseinstituttet, blant annet bra mat i barnehagen. Det skal legges vekt på fysisk aktivitet i alle enheter. Vi skal benytte program for psykisk helse gjennom Voksne for barn, slik som psykologisk førstehjelp for barnehagene og Zippys venner, Eples venner og Passport i barneskolen, og Drømmeskolen (høsten 2025) for bruk i ungdomstrinnet.

Våre tjenester skal legge vekt på å skape gode nærmiljø der barn og unge føler seg trygge, sett og hørt, og der de kan utfolde seg etter sine egne evner. Det skal legges vekt på et godt samarbeid med foreldrene, og at vi sammen kan jobbe for at flammen skal brenne hos hvert enkelt barn, og i gruppa som helhet.

Oppvekstplan

I likhet med andre kommuner i landet vårt, står Gjemnes kommune ovenfor store endringer i barnetall, det fødes færre barn enn det gjorde før pandemien. Vi må planlegge og organisere tjenestetilbudet ved barnehagene og skolene våre ut fra antall barn og unge som bor i vår kommune. Det krever god planlegging for å ivareta innbyggenes behov barnehageplass og grunnskoletilbud. Kommunen har ikke oppvekstplan som sier noe om hvordan dette kan løses, eller om hvilke prioriteringer som må gjøres.

Mål 2025: utarbeide oppvekstplan

Mål universell utforming

Våre bygninger skal tilpasses universell utforming så godt det lar seg gjøre. Informasjon til innbyggere og brukere skal være forståelig med klart språk og tilgjengelig for alle. Barn som har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) skal få bruke det.

3.3 Helse og omsorg

Økonomi

Salg av sykehjemsplasser

For å få budsjett i balanse skal driften tilpasses de tildelte rammer, samt selge sykehjemsplasser til andre kommuner fram til kommunen har behov for disse selv.

Langsiktige mål: Helse og omsorg skal balansere inntekter og utgifter i henhold til budsjett uten salg av sykehjemsplasser.

Overtidsbruk

Helse- og omsorgstjenester har høye lønnsutgifter til bruk av overtid. Dette skyldes sykefravær, vakanser som ikke er dekt opp, mangel på vikarer og økt behov i perioder. For å holde overtidsbruken på et akseptabelt nivå, må bruken av overtid følges tett opp og være noe som brukes når det er helt nødvendig.

Mål for 2025: Holde kostnadene til overtidsbruk under 590 000 kroner jfr. budsjett 2025

Heltidskultur

Helse- og omsorgstjenestene består av flere tjenester med heldøgnsbemanning og mye bruk av deltidstillinger for å dekke opp helger. Disse stillingene er vanskelig å få dekt opp med fast bemanning, og det blir ofte dyre løsninger. Her må det sees på nye arbeidstidsordninger som inkluderer mer arbeid på helg. Hjemmetjenesten har gjennomført TØRN i regi av KS som har sett på tjenestetært bemanning og ny oppgavedeling.

Mål for 2025: Redusere antall deltidstillinger.

Personal

Rekruttere fagkompetanse

Det er utfordringer med å rekruttere riktig kompetanse innenfor helse og omsorg. Alt tyder på at dette ikke blir enklere framover. Må vi leie inn fra vikarbyrå, er det en kostbar ordning. Det må lages gode ordninger i kommunen for å rekruttere og være konkurransedyktig. I dette ligger det også å utnytte og heve kompetansen til det personalet vi allerede har.

Mål for 2025: Ha tilstrekkelig med fagkompetanse for å opprettholde en forsvarlig drift

Beholde fagkompetanse

Kommunen selger sykehjemsplasser til andre kommuner på grunn av at kommunen pr. i dag har flere sykehjemsplasser enn det er behov for. Alternativet er å stenge sykehjemsplasser og si opp fagpersonell. All utvikling tilsier at det vil bli utfordrende å rekruttere og beholde fagkompetansen innenfor helse og omsorg framover. Fra 2025 har vi ikke lenger noen langsiktig avtale om salg av sykehjemsplasser. Dette kan medføre stenging av sykehjemsplasser og nedbemanning.

Langsiktig mål: Beholde fagkompetansen fram til kommunen har behov for sykehjemsplassene selv.

Sykefravær

I 2024 har sykefraværet for helse og omsorg holdt seg i overkant av 10,0 %, som er litt over med landsgjennomsnittet for helse og sosialtjenester. I 2024 er NAV arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten tett med i oppfølgingen av HMS arbeid på enkelte tjenesteområder.

Mål for 2025: Samlet sykefravær for Helse og omsorg skal ligge under 7.0 %

Fag

Helse og omsorgsplan

I likhet med andre kommuner i landet vårt, står Gjemnes kommune ovenfor store endringer i behov for helse- og omsorgstjenester framover. Det krever god planlegging for å ivareta innbygges behov for helsetjenester med de utfordringene kommunen står ovenfor. Kommunen har ikke helse- og omsorgsplan som sier noe om hvordan dette kan løses, eller om hvilke prioriteringer som må gjøres.

Mål 2025: utarbeide helse- og omsorgsplan

Kompetansemobilisering

Helse og omsorg har ressurser med ulik kompetanse, og med god opplæring og kompetanseheving kan ressursene utnyttes på en bedre måte. I forbindelse med TØRN-prosjektet er det identifisert og satt i verk tiltak for bedre utnyttelse av kompetanse og fordeling av oppgaver.

Mål 2025: Gjøre de ressursene vi har tilgjengelig i stand til å utføre flere oppgavetyper som frigjør spesifikk fagkompetanse.

Demens

Det er flere og flere eldre i kommunen som har behov for tjenester. Dette gjelder også eldre som får diagnosen demens. Det vil derfor være behov for å yte tjenestene på en smartere og mer effektiv måte.

Mål 2025: Tilrettelegge en egen fløy ved eldresenteret for denne brukergruppen.

Langsiktig mål: Videreutvikle og utvide tjenestetilbudet for å møte fremtidens behov på dette området. Utvide trygghetsskapende tilbud til hjemmeboende personer med demens ved hjelp av flere velferdsteknologiske løsninger.

Miljø og universell utforming

Søknadsprosess

Det kan være vanskelig for innbyggerne å orientere seg om hvordan man skal gå fram for å søke om tjenester når behovet oppstår. Det er derfor viktig at kommunen har informasjon og søknadsløsninger som er tilpasset alle aldersgrupper med ulik språkbakgrunn.

Mål for 2025: Gjøre informasjon og søknadskjema forståelig og tilgjengelig uavhengig av digital kompetanse eller språk.

Folkehelse

Helse og omsorgstjenestene skal ha fokus på opplysning og veiledning til innbyggere i kommunen. Kommunen har vedtatt temaplanen «Leve hele livet» som skal til grunn for dette arbeidet

Langsiktig mål: Forebygge behov for helse- og omsorgstjenester

Barn og unges oppvekstsvilkår

Rus og psykisk helse

Barnevernreformen, også kalt oppvekstreformen, trådte i kraft 1. januar 2022. Kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Et av målene med i reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Dette fordrer at tjenestene samarbeider godt og tilpasser tjenestene sine etter barns og familiers behov. I 2024 er det opprettet en koordineringsgruppe for tverrfaglig samarbeid sammen med oppvekst.

Langsiktig mål: Gi riktig hjelp til barn og unge som kan få utfordringer innen rus- og psykisk helse.

3.4 Utvikling og drift

Økonomi: Målsettingen for 2025 er å holde utgiftene nede. Kartlegge stønader og spillemidler utvikling og drift kan søke på for å redusere egne kostnader ved oppgradering av kommunale bygg, spesielt innenfor energieffektivisering. Innenfor ansvar 6000 – samarbeide med økonomiavdeling og gjennomføre datavask i Komtek.

Personal: Arbeide med å rekruttere og beholde innenfor alle fag. Redusere sykefraværet. Det vil være behov for kursing og opplæring innenfor flere av fagområder. Det vil sikre kompetanseheving og bidra til økt trygghet blant de ansatte innenfor sine ansvarsområder.

Fag

Vann:

For å sikre kommunen med vannforsyninger skal kommune ha tett dialog og godt samarbeid med de private vassverkene. Det skal jobbes videre med utbedringer og vedlikehold av kommunale vassverk. Mål for 2025 er utbedring av Høgset vassverk. Tilkobling av flere abonnenter til det offentlige nettet.

Avløp og Slam:

Mål for 2025 er å lage handlingsplan for kommunale renseanlegg. Gjennomføre tilsyn på private anlegg og gjennomføre tilkobling av flere abonnenter til det offentlige nettet. På avløpsdelen kunne vi kanskje lagt inn utbredelse av de kommunale renseanleggene i Angvika

Brann:

Det pågår utbedring av brannsikkerhet og forbedring av våre egne internkontroller rutiner for alle kommunale bygg i samråd med NORBR. Det er planlagt utbedring og lukking av brannavvik i 2025-2027.

Overvann:

Mål for 2025 er utskifting av rister for overvann, grøfterens og kontroll og rensing av kummer.

Bygningsmasse:

Mål for 2025 er å holde bygningsmassen i drift og vedlikeholde inne gitte økonomiske rammer. Det gjennomføres jevnlig tilsyn med kommunale bygg innenfor elektriske anlegg, miljørettet helsevern mm. Avvikene etter tilsyn belastes drift, resultatet er at det blir brukt mindre penger på andre utbedringer.

Kommunal veier:

Mål for 2025 Handlingsplan for kommunale veier. Utbedring av eksisterende veier.

Plan og byggesak:

Mål for 2025 er å jobbe videre med sentrumsplan. Behandle innkomne byggesaker og gjennomføre flere tilsyn.

Kart og oppmåling:

Fortsette å jobbe med Felles KartdataBase, oppmåling og matrikkelføring, adressering av bygninger uten vei

Klima og miljø:

Ferdigstille kommunal hjortevilt plan. Legge plan for klimaregnskaps, sette kriterier for videre arbeid.

Landbruk:

Sykdomsavløsningssøknader skal behandles fortløpende, lukke avvik knyttet til forvaltningskontroll og å jobbe videre med å få etablert veterinærprosjektet.

Miljø- og universell utforming: Systematisk arbeid med kommunens hjemmeside for lett digital tilgang på informasjon om kommune. Sette i gang prosess med kartlegging av problemområder innen universal utforming for kommunale bygg og anlegg.

Ansvar 4100

Økonomi: Mål for 2025 er å holde tildelte rammer. Det vil jobbes for å søke tilskudd der det er mulig for å få til prosjekter og tiltak under kultur.

Personal: Det må arbeides for å beholde og unngå sykefravær da driften er sårbar med få ansatte. Kompetanseheving innenfor gitte fagområder må gjennomføres. Kulturenheten har avtale med Kristiansund kommune om bibliotekdrift og Molde kulturskole om kulturskolen. De eksterne ansatte som gjør en jobb for kommunen må og ivaretas i forhold til arbeidsmiljø.

Fag: Bærekraftig utvikling har tre dimensjoner: Klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Det er forholdet mellom disse tre dimensjonen som gjør at noe er bærekraftig. Innenfor disse dimensjonen ligger FNs bærekrafts mål. De forskjellige fagområdene vil man kunne relatere til FNs bærekrafts mål. Alle 17 målene er viktig, men innenfor kulturfeltet vil det for 2025 vil det være viktig å viderføring av de målene som tidligere har vært lagt inn. Dette er følgende mål: (3) God helse og livskvalitet, (5) Likestilling mellom kjønnene, (10) Redusere ulikhet i og mellom land, (11) Bærekraftige byer og lokalsamfunn, (12) Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre, (13) Stoppe klimaendringene, (14) Livet i havet, (15) Livet på land og (17) Samarbeid for å nå målene.

Kulturminner, museum og andre bevaringsverdige objekter:

Dette er endel av historien vår, og kommunen har et ansvar for å ivareta dette. Gjemnes kommune er fra 2025 medeier og en del av Nordmørsmusea AS. Det vil i løpet av året blir arbeidet for at ansvarsfordeling og retning for museumsarbeid blir avklart.

Idrett og friluftsliv:

Dette er en viktig del av fritidsaktiviteten i kommunen. Temaplanen er ikke ferdigstilt enda, målet er å få denne ferdig i 2025 for å ha et godt styringsdokument. Det er et mål om at alle innbyggere skal ha tilgang til områder og aktiviteter som gjør at de har mulighet til å være fysisk aktive. Dette kan være både idrettsanlegg og friluftslivsanlegg. StikkUt skal opprettholdes og videreutvikles sammen med Nordmøre og Romsdal friluftsråd gjennom hele året. Plan for kartlegging og verdsetting av friluftsområder må og ferdigstilles og plan for friluftslivets ferdsselsårer må påbegynnes. 2025 er friluftslivet år, noe som også vil prege aktiviteten i kulturenheten

Bibliotekstjenesten:

Det er et mål om at tjenesten skal være tilgjengelig for alle innbyggerne i kommunen. Det vil være dialog med Kristiansund bibliotek som driver biblioteket for å få flyttet biblioteket inn i nye lokaler, få økt bruk av biblioteklokalene og å få flere bibliotekbesøk og øke utleie.

Kulturskoletilbudet:

Dette driftes gjennom avtale med Molde kommune, det skal gis et tilbud til alle som ønsker det opplæring innenfor det tilbudet og rammer de har. Ungdom inn i kulturskolen vil være et satsingsområde i 2025.

Frivillighet:

Frivillighet er en av de viktigste ressursene vi har i kommunen. Det ble i 2024 startet frivilligsentral i kommunen, videreutvikling av denne vil være viktig for 2025. Vi håper dette vil være med å skape mer bolyst og aktivitet i hele kommunen. Å få til et godt ungdomsmiljø i kommunen er viktig innenfor dette området, blant annet gjennom jobben med ungdomsklubben og samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.

Folkehelse:

Folkehelsearbeidet er viktig innenfor kultur. Det er et mål om at alt som blir gjort i kultur skal være med å skape gode opplevelser og derigjennom bedre folkehelsen for innbyggerne.

Barn og unges oppvekstsvilkår:

Barn og unges oppvekstsvilkår må prioriteres i arbeidet innenfor målene i kultur. Både tilrettelegging, medbestemmelse og aktivitetstilbud skal ha en profil som gir tilbud til barn og unge. Dette må gjøres i samarbeid med frivillige organisasjoner og enhet oppvekst. Det er viktig å ha et systematisk arbeid for å unngå utenforskap og å kartlegge de faktorer som gir flere mulighet til å delta. Dette er og i tråd med bærekraftsmålene til FN.

Miljø- og universell utforming:

Flere av byggene som brukes er gamle og universell utforming er utfordrende, dette må kartlegges og forsøkes forbedres. Det er viktig at det er mulig for alle uavhengig av funksjonsnivå og behov for tilrettelegging skal kunne benytte seg kulturtilbudet som er i kommunen, både innenfor det offentlige og det frivillige. At så mange som mulig har mulighet for aktiv deltakelse er viktig.

Ansvar 4200

Økonomi: Mål for 2025 er å holde tildelte rammer. Det vil jobbes for å søke tilskudd der det er mulig for å få til prosjekter og tiltak innenfor området som boligkontoret har tiltak.

Personal: Det må arbeides for å beholde og unngå sykefravær da driften er sårbar med få ansatte. Kompetanseheving innenfor gitte fagområder må gjennomføres.

Fag: Det er et behov for flere boliger for å kunne tiltrekke oss nye innbyggere og for å unngå fraflytting. Det er for få boliger som selges og mangfoldet av boligtyper er for dårlig, slik at det er få valgmuligheter dersom du ønsker å flytte hit.

Her kan man forankre handlingsplanen i bærekraftsmål nr 11, dette sier at man skal gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftig. Her jobbes det for å få flere inn på boligmarkedet, boliger som er tilpasset for alle innbyggere. Det er også knyttet til infrastruktur og hvor man bygger forskjellig boliger og gjennom dette skaper gode bo-områder.

Det vil være et mål å få til oppstart av bygging av flermannsboliger i flere av bygdene, dette betyr og at man må se på eldre reguleringsplaner og muligens gjøre omreguleringer slik at dette er mulig å få til.

Miljø- og universell utforming: Alle skal ha mulighet til å ha et sted å bo som er tilpasset funksjonsnivå. Det må ses på boliger som er universelt uformet slik at de kan passe fra «vugge til grav» og ha en pris som gjør at de er mulig å kjøpe av så mange grupper som mulig.

Ansvar 4300

Økonomi: Samarbeide med andre tjenester i kommunen for å redusere kostnader på forbruksmateriell.

Personal: Kartlegge muligheter for å rekruttere flere vikarer, slik at tjenestenivå opprettholdes til tross for sykdom. Kartlegge driften av tjenesten og bygningsmassen som renholdes, se på behov og vurdere individuell tilpasning for å redusere slitasje og sykefravær.

Fag: Gjennomføre individuell vurdering for opplæring av ansatte i renholdsoperatør-faget.

Miljø- og universell utforming: Ta i bruk KOBO som utleie verktøy og gjennom denne bidra til kartlegging over forbedringer av universal utforming i kommunale utleieboliger.

Samlet handlingsplan for utvikling og drift

Økonomi: Mål for 2025 er å holde de tildelte rammene, søke tilskudd innenfor flere områder.

Personal: Mål for 2025 er å jobbe kontinuerlig med reduksjon av sykefravær. Beholde ansatte innenfor besatte stillingshjemler og rekruttere innen vakante stillingshjemler.

Fag: Mål for 2025 er å levere de lovpålagte tjenester innenfor de økonomiske rammene som er satt.

Miljø og universell utforming: Mål for 2025 er å jobbe med forbedring av universell utforming sånn at tjenester vi leverer blir letter tilgjengelig for de som har behov for det.

4 Budsjettkommentarer

4.1 Ansvar 1000:1400 Folkevalgte og Sentraladministrasjonen

Økonomi

Folkevalgte og sentraladministrasjonen har et budsjett på 48,8 millioner kroner. Reduksjonen i rammen fra i fjor er på ca 1,1 mill. kr. Dette gjelder tiltak som skal gjennomføres i årsbudsjett 2025 og videre i økonomiplanperioden.

Personal

Sentraladministrasjonen har 18,1 årsverk i årsbudsjett 2025. Dette er en økning på 2,35 årsverk fra 2024 på grunn av midlertidig ekstra ressurser på arkiv og økt bemanning i forbindelse med bosetting av flyktninger.

Det jobbes videre med temaet beholde og rekruttere. Lønnspolitisk plan skal jobbes med i felleskap med kommunens ledere og tillitsvalgte.

Fag

Sentraladministrasjonen har et mål om digitalisering og effektivisering i hele kommunen. Det jobbes med rutiner for å ivareta kommunens kontroll på dataprogrammer og rammeavtaler. Nødvendige strukturendringer i forbindelse med dette prioriteres i 2025.

Det blir i 2025 fortsatt fokus på opplæring i bruk av kommunens kvalitetssystem. Kvalitetssystemet inneholder kommunens rutiner og er kommunens avvikssystem.

Flyktningetjenester

Det budsjetteres med bosetting av flyktninger også i 2025, det er vanskelig å forutsi hvor mange kommunen får tildelt. Utfordringer i forbindelse med bosetting kan være bemanning/ressurser, transport, boliger, kvalifisering av flyktningene (oppfølging og veiledning).

Servicekontor og arkiv

Arkivet har hatt tilsyn fra Arkivverket, og det er budsjettert med ressurser for å få avvikene etter tilsynet lukket.

Kirketjenester

Driftstilskuddet er økt med 300 tusen. Kr i 2025. Dette er for å dekke behov for økt ressurs kirketjenere og diverse vedlikehold av kirkelokaler og gravplasser.

NAV

På grunn av stor bosetting av flyktninger har vi store og økende utgifter til sosialhjelp. Budsjettet er økt vesentlig fra 2024 til 2024 og fremstår slik det ser ut realistisk for 2025, men det avhenger selvsagt også hvor mange nye flyktninger som blir bosatt i 2025

Økonomi

Det jobbes med å anskaffe nytt økonomisystem i 2024. IKT orkide har anbudsprosessen på vegne av deltakerkommunene.

Eiendomsskattekontor

Driftes i hovedsak av økonomisjef i 20% stilling. Kontoret har nedbemannet med 30% fra 2020 og er underbemannet i forbindelse med behandling av henvendelser eiendomsskatt. Kommunale takster gikk ut i 2021 og det er behov for omtaksering i kommunen. Ved omtaksering av eiendommene i Gjemnes er det viktig å ha ressurs for å planlegge arbeidet. Eksternt kjøp vil koste kommunen ca 1,5 mill. Kr.

4.2 Ansvar 2000:2900 Oppvekst

Ansvar 2000 – Administrasjon oppvekst

Økonomi

Det foreslås en reduksjon i budsjettrammen på 1,5 millioner for 2025.

Personal

Administrasjon oppvekst har 4,4 årsverk, ingen endringer fra 2024.

Fag

Oppvekst skal yte tjenester til barn og unge, barnehageplasser og grunnskoleopplæring er hovedoppgavene til oppvekst. Gjemnes kommune har full barnehagedekning, og vi har også barn bosatt i andre kommuner som benytter private barnehager i vår kommune. De interkommunale tjenestene barnevern og pedagogisk psykologisk tjeneste ligger under ansvar 2000.

Det er lagt inn reduksjonstiltak for 2025. Dette skyldes i hovedsak at antallet barnefødsler er synkende i Gjemnes. Denne nedgangen vil også etter hvert merkes i skolene, det vil bli færre barn per klassetrinn. For året 2024 ser det ut til at fødselstallet stiger med 4 barn, fra 16 til 20 totalt i kommunen, noe som er en liten økning. Gjemnes kommune satser på økt folketallsvekst i årene framover, det legges blant annet til rette for mer boligutbygging. Derfor foreslås det å gjennomføre reduksjoner i driften ved å redusere kapasiteten noe i flere barnehager framfor å stenge en barnehage. Det vil være behov for å opprettholde barnehage tilbudet med de barnehagene vi har pr i dag, slik at vi har kapasitet til å ta imot nye barn uansett hvor de bor i kommunen. I Gjemnes kommune får alle som søker om barnehageplass tilbud om plass, det tildeles plasser gjennom hovedopptaket og ellers ved behov hele året. Tilskudd til private barnehager er lagt inn i budsjettet for 2025, det beregnes etter gitte kriterier og antall barn i barnehagene.

For økonomiperioden fram til 2028 blir det viktig å følge med barnetallsutviklingen, og å legge til rette for at vi bruker ressursene våre riktig i forhold antall barnehagebarn og elever i kommunen. Det er foreslått reduksjoner i antall ansatte i barnehagene og på skolene i økonomiplanperioden, men normer for bemanning i forhold til antall barnehagebarn og elever skal opprettholdes. Dersom det fortsatt blir født færre barn for hvert år vil det være mulig å redusere kapasiteten ved barnehagene slik som foreslått, men dersom barnetallet øker vil vi måtte opprettholde stillinger på nivå med år 2025. For skolene vil nedgangen i elevtall bli merkbart fra 2027 og utover. Det er foreslått reduksjoner i stillinger i skolene fra år 2027. Ny oppvekstplan kommer i løpet av 2025.

Det er krevende å få ressursene til å strekke til slik det er i dag. Dagens samfunn krever veldig mye mer av ansatte i oppvekst enn det ble gjort når pedagognorm, bemanningsnorm (barnehager) og lærernorm (skoler) ble fastsatt for noen år siden. Det er flere krevende oppgaver som skal løses av det samme antall ansatte, uten at noen oppgaver er tatt bort. Det er sterke føringer i lovverket for at det skal jobbes tverrfaglig i kommunene, med å skape laget rundt barnet. Det betyr at vi er avhengige av god kompetanse og tilstrekkelig med bemanning for alle tjenestene som jobber med barn og unge.

Universell utforming

Det er ulik standard på byggene i oppvekst. Astaddalen barnehage, Batnfjord skule og Angvik skule er de byggene som er rehabilitert de siste årene. Solsida barnehage og Angvik barnehage har fått noen enkle oppussingstiltak, men det er fremdeles et stykke igjen til vi kan si at alle byggene oppfyller kravene til universell utforming. Ansatte i oppvekst skal etterstrebe universell utforming i informasjon ut til innbyggerne.

Ansvar 2100 – Angvik skule

Økonomi

Det er foreslått en reduksjon i budsjetttramma på 375 000 for 2025.

Personal

Angvik skule har 9,45 årsverk fordelt på 11 ansatte. Fra august 2025 foreslås det en reduksjon på 2 lærerstillinger, dette på grunn av lavere elevtall.

Fag

Angvik skule gir grunnskoleopplæring til 38 elever.

En reduksjon på to stillinger vil medføre at delingstimer i basisfag (norsk, matte og engelsk) blir vesentlig færre fra høsten 2025. Da må disse timene legges sammen med en eller flere klasser. Dette vil kunne påvirke læringsutbytte til eleven og det vil være større utfordring for faglærer å legge opp undervisningen.

Universell utforming

Angvik skule blir ferdig renovert høsten 2024.

Ansvar 2200 – Batnfjord skule

Økonomi

Økning på 1.2 millioner budsjetttramme for 2025.

Personal

Batnfjord skule har 44,86 årsverk fordelt på 50 ansatte. Det er nå tilsatt lærere i nesten alle stillinger som var vakante. Vi har i tillegg til dette også rekruttert ansatte til innføringstilbudet, og ansatt en avdelingsleder. Det har vært gjort vedtak i kommunestyret på innføringstilbud og avdelingsleder. I tillegg er det elever som har særskilt behov for assistanse, dette er ivarettatt med midlertidige stillinger. Til sammen utgjør disse tiltakene 5,3 årsverk, der 4,3 årsverk er midlertidige. Det ble vedtatt en økning i stillingshjemler på 40 % stilling for voksenopplæring i februar, men det har ikke lyktes å få tilsatt noen i denne stillingen. Det foreslås å ikke tilsette noen i denne stillingshjemmelen, da det er forventet en nedgang i antall flyktninger som kommer.

Fag

Batnfjord skule har ansvar for grunnskoleopplæring til 217 elever på barnetrinn og ungdomstrinn. I tillegg er voksenopplæringa tilknyttet Batnfjord skule. Det er også opprettet et innføringstilbud ved skolen på grunn av mange nyankomne flyktninger i 2023/24.

Universell utforming

Batnfjord skule er renovert for noen få år siden. Uteområdet ble ikke renovert da, så det trengs en oppgradering av uteområdet for å kunne imøtekomme universell utforming og elevenes behov for fysisk aktivitet. Det legges vekt på bruk av tolk, da det er mange med andre morsmål enn norsk knyttet til skolen.

Ansvar 2500 – Angvik barnehage

Økonomi

Det foreslås en økning på 500 000 kr i budsjetttramma for 2025.

Personal

Angvik barnehage har 8,40 årsverk fordelt på 10 ansatte. Dette skyldes overføring av ett årsverk fra Astaddalen barnehage høsten 2024 som skal videreføres. Det planlegges ingen endringer i årsverk for 2025.

Fag

Angvik barnehage gir barnehagetilbud til 31 barn i Angvik, Flemma og Osmarka. Dette tilsvarer 44 plasser. I indre del av kommunen er det født flest barn de siste årene, Angvik barnehage har derfor et stabilt høyt barnetall de neste årene.

Universell utforming

Bygningsmassen til Angvik barnehage er ikke universelt utformet. Det skal utredes om det er behov for å bygge en ny barnehage i Angvik om noen år.

Ansvar 2600 – Solsida barnehage

Økonomi

Solsida barnehage sin budsjetttramme foreslås redusert med 400 000 kr for 2025

Personal

Solsida barnehage har 9,8 årsverk fordelt på 13 ansatte. 1 årsverk er knyttet til forsterket førskoletilbud og 1 årsverk styrer. I forhold til 2023 er dette en nedgang på 3 årsverk. En ytterligere reduksjon av personal vil medføre at færre barn kan få plass i barnehagen ved neste hovedopptak.

Fag

Solsida barnehage gir barnehagetilbud til 36 barn, dette utgjør 46 plasser. 18 plasser står vakante. Barnehagens fokusområde er språk/eventyr i tråd med utviklingsarbeid/læringsløypa for kompetanseheving gjennom Oppvekstnettverk Nordmøre, i tillegg til utvidet fokus på natur og uteliv.

Universell utforming

Solsida barnehages lokaler er i dag fysisk universelt utformet. Det er tilgjengelighet for alle brukergrupper. For barn som trenger språkstøtte benyttes ASK (assisterende-supplerende-kommunikasjon) bildestøtte i våre lokaler, og personalet er kurset i tegn-som-støtte. Om det er foreldre som har behov for informasjon på eget morsmål, benytter vi tolketjeneste og forsøker å finne oversettelser for skriftlig informasjon.

Ansvar 2900 – Astaddalen Museums- og friluftsbarnhage

Økonomi

Budsjettrammen foreslås redusert med 600 000 kr for 2025.

Personal

Astaddalen barnehage har 8 årsverk fordelt på 8 ansatte. 2 årsverk tilknyttet forsterket førskoletilbud.

Redusert 1 årsverk fra 14.08.24, flyttet til ansvar 2500. Bemanning justert etter barnetall. En ytterligere reduksjon av personal vil medføre at færre barn kan få plass i barnehagen ved neste hovedopptak.

Fag

Astaddalen Museums- og friluftsbarnhage er et alternativ til ordinær barnehage, og har en pedagogisk profil tilknyttet natur og friluftsliv. Som eneste museums- og friluftsbarnhage i landet, innehar profilen også et ansvar om å ta vare på gamle nordmørske tradisjoner. Det er mulig for alle foreldre bosatt i Gjemnes å søke om plass i Astaddalen. Det er nå 19 barn som har plass i barnehagen, dette tilsvarer 23 plasser.

Barnehageopptaket vil vise hvor det blir behov for barnehageplasser. Reduksjon av 1 årsverk vil i praksis si at barnehagen ikke kan ta imot nye søkere uten en økning av rammen. Det må også sees i sammenheng med at barnehagen tar imot flyktninger fortløpende og at en stor andel av barnegruppen har annet morsmål enn norsk, som krever god nok bemanning.

Universell utforming

Astaddalen imøtekommer dagens krav til universell utforming.

4.3 Ansvar 3000:3500 Helse og omsorg

Økonomi

Helse og omsorg har redusert nettorammen med til sammen 6,2 millioner. Årsaken til denne reduksjon er i hovedsak knyttet til salg av sykehjemsplasser. Samtidig omfatter ny nettoramme økte behov for tjenester.

Personal

Det er lagt inn en bemanningsreduksjon på til sammen 3,1 årsverk.

Fag

Det er endringer i tjenesteproduksjon knyttet til enkeltbrukere som krever økt bemanning, og oppsigelse av sykehjemsplasser. Begge disse forholdene kan endre seg i løpet av budsjettåret. I kommunestyret i oktober ble det fattet nytt vedtak angående anskaffelse av nytt journalsystem. Vedtaket går ut på at Gjemnes tilslutter seg Stjørdal kommune i anskaffelsen, endelig valg av system skal besluttet av kommunestyret når anskaffelsesprosessen er gjennomført. Det betyr at Helseplattformen fortsatt er et alternativ.

Universell utforming

Dagens helse og omsorgsbygg har behov for tilpasninger i forhold til universell utforming. Det nye sykehjemmet med dagaktivitetstilbud som skal bygges skal ivareta alle krav til universell utforming.

Ansvar 3100 Gjemnes sykehjem

Økonomi

Ansvar 3100 har redusert rammen med 8,8 millioner. Årsaken til denne reduksjonen er i hovedsak knyttet til reduksjon i bemanningen på grunn av oppsigelse av salg av sykehjemsplasser.

Det er økte utgifter på medisinsk forbruksmateriell og leievask. I budsjettet er det lagt opp til at det selges 5 sykehjemsplasser hele året.

Personal

Sykehjemmet har en bemanningsreduksjon på 4,63 årsverk. På bakgrunn av at avtalen med Kristiansund kommune om salg av sykehjemsplasser er sagt opp, er det er lagt inn en bemanningsreduksjon på 4,8 årsverk, samtidig er det tilført 0,17 årsverk til rådgiver digitalisering.

Fag

Ansaret omfatter Sykehjem, nattjeneste og kjøkken

I budsjettet er det lagt opp til at det legges ned 8 sykehjemsplasser og selges 5 sykehjemsplasser hele året. Det vil si at kommunen drifter 32 plasser.

Ansvar 3200 Helse og forebygging

Økonomi

Ansvar 3200 har økt rammen med 1,3 millioner. Årsaken til denne økningen er hovedsakelig korreksjon av revidert budsjett 2024 og økning av utgifter til interkommunal legevakt i forbindelse med ny legevaktssentral og åpning av SNR.

Personal

Det er ingen endringer i årsverk eller stillingshjemler.

Fag

Helse og forebygging omfatter legekontor, helsestasjon, fysioterapi og rus og psykisk helse.

Økt kompetansebehov i interkommunal legevakt på bakgrunn av endret ansvarsfordeling mellom legevakt og sykehus når SNR åpner. Ellers er det ingen endringer i tjenesteproduksjonen.

Ansvar 3300 Bo, habilitering og mestring

Økonomi

Ansvar 3300 har redusert rammen med 165 000 kroner. Årsaken til reduksjonen skyldes hovedsakelig at et tiltak har opphørt.

Personal

For budsjettåret 2025 er lagt inn en økning på 0,22 årsverk, hvor 0,17 er knyttet til rådgiver digitalisering og 0,05 er knyttet til endringer i turnus ved tjenesten 2570. Her var det behov for å få inn felles møtetid.

Fag

Bo, habilitering og mestring omfatter heldøgns omsorgsbolig, dag- og aktivitetstilbud og habilitering barn og unge.

Det er ingen endringer i tjenestetilbudet.

Ansvar 3400 Hjemmetjenesten

Økonomi

Rammen har økt med 2,3 millioner kroner fra 2024 til 2025. Rammen er hovedsakelig økt på grunn av økt behov for tjeneste, men også utgifter knyttet til medisinsk forbruksmateriell og drift av egne biler.

Personal

Ansvar 3400 har en økning i årsverk med 1,87 knyttet til enkelt brukere og rådgiver digitalisering. Samtidig er det redusert med 0,3 årsverk på hjemmehjelp.

Fag

Ansaret omfatter hjemmetjeneste, eldresenter med heldøgns bemanning og dagtilbud for personer med demens.

TØRN-prosjektet er ferdig i november 2024 som skal resultere i ny arbeidstidsordning og ny turnus i løpet av 1. kvartal 2025. Prosjektet omhandler ny oppgavedeling og tjenestestyrte bemanning.

Det er ingen endringer i tjenestetilbudet.

Ansvar 3500 Sentraladministrasjon helse og omsorg

Økonomi

Rammen er redusert med ca. 175 000. Reduksjon er i hovedsak knyttet til omdisponering av årsverk.

Personal

Ansaret har redusert ansattressurs med 0,2 årsverk. Andelen årsverk er fordelt på tre andre ansvar innenfor helse og omsorg. Altså ingen reel reduksjon når man ser helse og omsorgssektoren under ett.

Det er ingen endringer under ansvar 3500 fra året før.

Fag

Ansaret består av fellesutgifter, sentraladministrasjonen og helse og omsorgssenteret
Ingen endringer av tjenesteproduksjon

4.4 Ansvar 4000:6000 Utvikling og drift & selvkost

Økonomi: Rammen for ansvar 4000 er 18 907 850. Rammen for ansvar 6000 er –570 000. Man må ta stilling til at driftskostnader som lønn, forsikring, materiale, drivstoff mm har steget det siste året. Vedlikeholdsetterslepet i Gjemnes kommune gir fortsatt store utfordringer målt opp imot tilgjengelige driftsmidler og ressurser.

Personal: Stillinger til plan og byggesak dekkes av innleie fra Angvik Prosjektering. Stilling til VA-ing dekkes av innleie fra Tingvoll kommune. Det er i 2025 9,92 årsverk innenfor ansvar 4000 og 1,63 årsverk innenfor ansvar 6000.

Fag: Nye lovkrav som f.eks. innebærer at alle boenheter og beboere/brukere skal kartlegges og risiko-vurderes slik at riktig bolig tildeles riktig beboer. Dette gir igjen behov for til dels vesentlige tilpasninger i kommunal boligmasse og behov for nye spesielt tilpassede enheter. Dette kommer i tillegg til siste års nye lovpålagte krav om utfasing av fossilt brensel, energimerking av bygg og tekniske anlegg, radonkartlegging, asbestkartlegging osv. Nye lovkrav innenfor miljø berører flere fagområder og fører til flere arbeidsoppgaver fordeles over tilgjengelige resurser. Større svingninger i klimaet, og spesielt hyppigere episoder med styrtregn, stiller nye krav til infrastrukturen. Styrtregn gir skader og økt slitasje på veinettet, utfordrer kapasiteten i avløpsnettet, og kan føre til flom og skade på øvrig infrastruktur. Endringene medfører blant annet et økt behov for nye og til dels lokale løsninger for håndtering av overvann.

Universell utforming: Det skal innenfor gitt økonomiske rammene leges til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.

Ansvar 4100

Økonomi: Rammen for kultur er for 2025 økt med bakgrunn i helårsvirkning på drift av frivilligsentral og driftsavtale med Nordmørsmusea AS. Total ramme er på 5 041 800 kroner.

Personal: Det er i 2025 2,25 årsverk innenfor kultur. Endring fra 2024 er 100% stilling i frivilligsentralen.

Fag: For 2025 tas det sikte på å ha samme tjenestelevering som i 2024 knyttet mot friluftsliv, idrett, barn og unge og de kulturaktivitetene som har ligget innenfor feltet i flere år, men med noen endringer. Frivilligsentralen som ble startet i 2024 vil ha sitt første hele driftsår i 2025, og det vil da bli lagt en fullverdig struktur på driften her. Kjøp av aksjer og driftsavtalen med Nordmørsmusea AS vil og tre i kraft og det vil bli en målrettet jobb for å rydde i museumsarbeidet i kommunen når vi nå har kompetanse innenfor dette området.

Universell utforming: Det skal innenfor gitte økonomiske rammer legges til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.

Ansvar 4200

Økonomi: Rammen er lagt inn uten ansatte ressurs.

Personal: 0,5 % stilling, endring vil kun skje ved eksterne tilskudd.

Fag: Det vil ikke være vesentlige endringer innenfor boligkontoret. Hovedarbeidsområde vil fortsatt være å få økt utbygging og flere innbyggere, samt å beholde de vi har. Dette gjøres

gjennom samarbeid med entreprenører, deltakelse på arrangementer for å komme og omregulering av områder for å gjøre de mere attraktive for utbygging.

Universell utforming: Det skal innenfor gitte økonomiske rammer legges til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.

Ansvar 4300

Økonomi: Rammen for ansvar 4300 er på 5 885 400. Avdelingen har ingen inntektskilder, endringer i rammen kan oppnås bare ved reduksjon av tjenester.

Personal: Det er i 2025 8,98 årsverk innenfor renhold.

Fag: Effektivt og kvalitativt forbyggende renhold vurderes som å være samfunnets virkemiddel nummer 1 for å forebygge og redusere fare for smitte, sykdom og sykefravær for samfunnet som helhet, og da ikke minst for kommunalt ansatte og brukere av kommunale bygg.

Universell utforming: Det skal innenfor gitt økonomiske rammene leges til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.

Samlet budsjettkommentarer for utvikling og drift:

Økonomi: De økonomiske rammene som er satt for utvikling og drift forutsetter normaldrift med relativ små margin for uforutsette endringer.

Personal: Noen områder har utfordringer med rekruttering og høyt sykefravær som kan påvirke de gitte økonomiske rammene.

Fag: Nye lovkrav innenfor fagområder forutsetter faglig oppdatering og flere arbeidsoppgaver tildelt tilgjengelig resurser.

Universell utforming: Det skal innenfor gitt økonomiske rammene leges til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse.